

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช*

STRATEGIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING QUALITY
OF EDUCATIONAL INSTITUTION UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE NAKHON SI THAMMARAT

ชัชพร เลิศฤทธิ์ชัย¹, สมปอง รักษาธรรม² และ วีระยุทธ ชาคะกาญจน์³

Chatrapee Lertritchai¹, Sompong Raksatham² and Werayut Chatakan³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

¹⁻³Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: chatrapee07@gmail.com

วันที่รับบทความ : 4 เมษายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ 6 เมษายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 8 เมษายน 2568

Received 4 April 2025; Revised 6 April 2025; Accepted 8 April 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 2. เพื่อศึกษาคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน

Citation:

* ชัชพร เลิศฤทธิ์ชัย, สมปอง รักษาธรรม และ วีระยุทธ ชาคะกาญจน์. (2568). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(2), 787-805.

Chatrapee Lertritchai, Sompong Raksatham and Werayut Chatakan. (2025). Strategic Leadership Of Administrators Affecting Quality Of Educational Institution Under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(2), 787-805.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

190 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 71 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ รองลงมาคือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ รองลงมาคือ ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร

2. คุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านคุณภาพของผู้เรียน

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่คล้อยตามกัน โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 79.70 ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว ร้อยละ 79.40 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย ร้อยละ 21.05 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้บริหารควรมุ่งเน้นการวางแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร และการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษา การพัฒนาเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร, คุณภาพสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

Abstract

The research article aims to study 1) the strategic leadership of administrators, 2) the quality of educational institution, 3) strategic leadership of administrators affecting quality of educational institution, and 4) guidelines for developing Strategic Leadership of Administrators that is Important to Quality of Educational Institution under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat. The research sample consisted of 190 administrators and 71 teachers and academic staff totaling 261 people of academic year 2024. The research instruments used in this study were questionnaires and a structure interview form. The descriptive statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson product-moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The results of this study showed that:

1. Overall, the strategic leadership of administrators under Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat was at a high level. When considering each aspect separately, it was found that Human resource management the highest mean score, followed by strategy implementation and strategic control and evaluation and creating organizational culture the lowest mean score.

2. Overall, the quality of educational institution under Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat was at a high level. When considering each aspect separately, it was found that Learner-centered teaching and learning process the highest mean score, followed by administrative and management processes, and student quality the lowest mean score.

3. The overall and individual aspects of strategic leadership of administrators affecting quality of educational institution under Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat revealed highly positive relationship with a prediction efficiency value of 79.70 %, an adjusted

prediction efficiency of 79.40% and a standard error of prediction of 21.05 %, with a statistically significant relationship level of .01.

4. The guidelines for developing strategic leadership of administrators affecting quality of educational institution under Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat showed that the administrators play an important role in developing the quality of educational institutions. They should focus on clear strategic planning, create a good and strong organizational culture, and use effective internal communication. Support teamwork and participation of everyone within the organization, create a good working atmosphere in the workplace, and efficiently manage resources and budgets, adapt to changes in the education system, and have systematic and continuous monitoring and evaluation.

Keywords: Strategic Leadership Of Administrators, Quality Of Educational, The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับจุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรในด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษายังขาดความคล่องตัว มีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) คุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ต้องมีการบริหารจัดการที่เหมาะสม โดยเฉพาะระบบการศึกษาปัจจุบันที่ไม่สามารถสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพได้ตามเป้าหมาย เนื่องมาจากปัญหาในการจัดการศึกษาหลายประการ ทั้งในด้านของโครงสร้างกระบวนการจัดการเรียนการ

สอน การบริหารจัดการภายในองค์กร ระบบสนับสนุนต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการทัศน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมใหม่ (อริพันธุ์ วิไลลักษณ์, 2557)

การศึกษาถือเป็นกลไกพื้นฐานในการพัฒนาคน เป็นกระบวนการที่สังคมหวังให้เป็นเครื่องมือในการเตรียมคน รวมถึงเป็นปัจจัยหลักในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด และคุณธรรมของบุคคล เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ภูมิปัญญาให้แก่คนในสังคม การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยให้ประชาชนมีคุณธรรมและสามารถดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรีสามารถพัฒนาตนเองและร่วมพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม (วิระยุทธ ชาทะกาญจน์, 2556)

ในฐานะคลังปัญญาของสังคมไทย ผู้ที่มีบทบาทสำคัญหลัก ๆ คือ ผู้บริหารที่เปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน โดยใช้ความสามารถในการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถสร้างความผูกพันให้เกิดการยอมรับและการมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์กร ต้องมีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีการแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ สามารถที่จะโน้มน้าว จูงใจ ชื่นใจ ให้บุคลากร ในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เกิดการรวมพลัง ประสานความร่วมมือ เพื่อพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยนั้น รัฐบาลมุ่งให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

ผลการสังเคราะห์คุณภาพการประกันคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 พบว่า สถานศึกษามีคุณภาพในภาพรวม อยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 20 แห่ง (ร้อยละ 28.17) ระดับดีเลิศ จำนวน 42 แห่ง (ร้อยละ 59.15) ระดับดี จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 12.68) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในนครศรีธรรมราช, 2565) อีกทั้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบที่ผ่านมา พบว่า ข้อเสนอแนะในด้านคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาควรมีการเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ต่อเนื่อง ควรมีการนำเสนอข้อมูลในเรื่องของนวัตกรรมที่เป็นผลงานของผู้เรียนที่นำมาต่อยอดว่ามี อะไรบ้าง ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ควรมีการระบุข้อมูลเพิ่มเติมในรายงานการ ประเมินตนเอง ในประเด็นการพัฒนา

วิชาการอย่างรอบด้านและเต็มศักยภาพครอบคลุม ทุกกลุ่มเป้าหมายว่าสถานศึกษาได้มีนโยบายอย่างไร และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีกระบวนการข้อมูลที่แสดงถึงสภาพการดำเนินงานที่เอื้อต่อกระบวนการบริหาร จัดการการจัดการเรียนการสอน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน รวมไปถึงการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยผลที่จะเกิดขึ้นจากงานวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาหาข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

การทบทวนวรรณกรรม

วรินทร์รัตน์ เสือจอย (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทอง ผลวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทองโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการประเมินผลของกลยุทธ์ที่คาดว่าจะได้รับ ด้านการให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกลยุทธ์ และด้านการระบุงกลยุทธ์ที่มีอนาคตไกล ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทองโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สิริพร เฉลิมชุตติเดช (2565) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านวัฒนธรรมองค์กร ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 2) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามลำดับได้ดังนี้ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ ด้านทรัพยากรทางการศึกษา 2) คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามลำดับได้ดังนี้ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านคุณภาพของผู้เรียน 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามากที่สุดคือ ปัจจัยด้านทรัพยากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม

Beall (2018) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา การสรรหาครูค่าตอบแทนครู การพัฒนาครู และระยะเวลาการอยู่ในองค์กรของครูมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ผลการวิจัยพบว่า 1) อีก 10 ปีข้างหน้าจะมีความต้องการครูเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะครูสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ 2) โครงสร้างระบบบริหาร ค่าตอบแทนมีผลกระทบ

ต่อความพึงพอใจของครูน้อยกว่าการนำค่าตอบแทนที่สถานศึกษาอื่นเสนอมาเปรียบเทียบกับค่าตอบแทนที่ครูได้รับในปัจจุบัน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาควรจะบริหารระบบค่าตอบแทนให้บรรลุพันธกิจ และปรัชญาสถานศึกษา 4) ในการบริหารระบบค่าตอบแทนต่าง ๆ ควรจะนำเรื่องของหมวดวิชาต่าง ๆ ของสถานศึกษาเข้าไปพิจารณาด้วย 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการพิจารณาระบบเงินเดือน 3 แนวทางด้วยกัน คือ แนวทางที่ตายตัวโดยยึดประสบการณ์การทำงานเป็นหลักแนวทางที่พิจารณาจากผลการทำงานและไม่มีเกณฑ์ที่กำหนดแน่นอน เมื่อสถานศึกษาต้องเข้าไปแข่งขันกับระบบตลาดการศึกษาเสรี และ 6) สถานศึกษาที่ไม่มีนโยบายด้านค่าตอบแทนที่ชัดเจน จะต้องสร้าง ความเข้าใจในกลุ่มครูเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องความไม่ยุติธรรมในการพิจารณาขึ้นเงินเดือน

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และคุณภาพของสถานศึกษา สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษามีคุณภาพส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ รวมไปถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยผู้ที่มีความสัมพันธ์โดยตรงคือผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกลใช้ความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา เพื่อพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารในปัจจุบันต้องเป็นผู้นำที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร คุณสมบัติที่สำคัญคือ เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติได้ อีกทั้งจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำในการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ คือ การมีความคิดความเข้าใจระดับสูง การรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์การคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต การคิดเชิงปฏิบัติ และการกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเกิดการพัฒนายั่งยืนก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method)

ประชากร

ประชากรที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 190 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 71 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 ได้มาโดยการใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครชีและมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 155 คน

ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 2 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย เครื่องมือการให้ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามเพื่อหาค่าวัดในเชิงปริมาณ และเครื่องมือการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ทบทวนวัตถุประสงค์ในการวิจัย กรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำเสนอแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือโดยวิธีหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน

4. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ไปแล้วหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีความเชื่อมั่นที่ .80 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามผ่าน Google Form แล้วส่งไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช และส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม แล้วตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์

3. นำข้อมูลมาลงคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. วิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมานำเสนอตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยเพื่อศึกษาค้นคว้าต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยทำหนังสือประสานงานไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างดังกล่าว จากนั้นประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนัดวันและเวลาในการให้สัมภาษณ์ ต่อจากนั้นผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาที่นัดหมาย รวบรวมข้อมูลจากการ

สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง แล้วตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ เมื่อข้อความครบถ้วน แล้วผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยเพื่อศึกษาค้นคว้าต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และแปลผลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพสถานศึกษา และวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปประเด็นสำคัญ และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)
2. สถิติในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ รองลงมาคือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร

2. คุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

คุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านคุณภาพของผู้เรียน

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช คือ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ และการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

แนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้บริหารควร มุ่งเน้นการวางแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร และการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษา การพัฒนาเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ รองลงมาคือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางปฏิบัติ และบริหารทรัพยากรอย่างทั่วถึง โดยมอบหมายงานตามความรับผิดชอบ พร้อมให้คำแนะนำและส่งเสริมการทำงานตามมาตรฐาน รวมถึงให้รางวัลอย่างยุติธรรมและปรับแผนตามสถานการณ์เมื่อจำเป็น การบริหารบุคลากรขององค์การมุ่งเน้นการสรรหา คัดเลือก และธำรงรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ พร้อมพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่เหมาะสม สนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพและความสุขในการดำรงชีวิตในอนาคต สอดคล้องกับ ญัฎฐา เกียรติศิริกุล (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทรัพยากรในองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเช่นกัน และสอดคล้องกับ เมธี ศรีโยธา (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริหารทรัพยากรในองค์การอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. คุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านคุณภาพของ

ผู้เรียน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต โดยใช้สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ควบคู่กับการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มีการประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปพัฒนาต่อเนื่อง รวมถึงส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ญัตติพวงศ จริตงาม (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเช่นกัน และสอดคล้องกับ สิริพร เกลิมชุตติเดช (2565) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเช่นกัน

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช คือ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ และการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ทศพล งามวุฒิชัย (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร และด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ วิรินทร์รัตน์ เสือจอย (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการประเมินผลของกลยุทธ์ที่คาดว่าจะได้รับ ด้านการให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกลยุทธ์ และด้านการระบุงกลยุทธ์ที่มีอนาคตไกล ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทองโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู จำนวน 8 ท่าน ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัย วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และการวางแผนกลยุทธ์โดยใช้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ ผู้บริหารควร ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางพัฒนา การทำงานเป็นทีมและการสื่อสารที่เปิดกว้าง จะช่วยสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็ง นอกจากนี้ ควรมี ระบบติดตามและประเมินผลที่โปร่งใส เพื่อปรับปรุงการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ทั้งหมดนี้นำไปสู่ การพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ เมธี ศรีโยธา (2565) การกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร คือ ผู้บริหารควรมี การประชุม วางแผนงาน การกำหนดวิสัยทัศน์ให้เป็นไปตามนโยบายที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระเบียบเพื่อนำไปสู่ เป้าหมายและนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการพัฒนาองค์กร

ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัย การวางแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจนและยืดหยุ่น พร้อมปรับตัวตามสถานการณ์ ใช้ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจให้บุคลากร สนับสนุน การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม โดยมอบหมายงานตามความสามารถ ติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ด้วย ตัวชี้วัดที่ชัดเจน และเปิดโอกาสให้บุคลากรสะท้อนผลการดำเนินงาน ผู้นำต้องเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างแรงบันดาลใจ และส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ทศพล งามวุฒิชัย (2565) ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีต้องมองภาพรวมขององค์กร เข้าใจงานทุกด้าน และมีอำนาจบริหารจัดการอย่างเต็มที่ ควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม พร้อมสร้างเครือข่ายสนับสนุนองค์กรและกำหนดกลยุทธ์ตามมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้ต้องพัฒนาตนเองและโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลง และเปิดโอกาสให้ครูร่วมกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อเป้าหมายที่ชัดเจนขององค์กร

ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาบุคลากรควรมุ่งเน้น การส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การอบรมและสนับสนุนการศึกษาต่อ การบริหารงานบุคคลต้องโปร่งใสและเหมาะสม ทั้งด้านโครงสร้างองค์กร การกระจายหน้าที่ และการพัฒนาแรงจูงใจผ่านการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากร การ

ทำงานเป็นทีมและการลดความขัดแย้ง เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี พร้อมทั้งบริหารทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับโครงการที่พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้นำต้องเป็นต้นแบบที่ดี และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและการพัฒนาองค์กร สอดคล้องกับ Beall (2018) คณะกรรมการสถานศึกษาควรบริหารระบบค่าตอบแทนให้บรรลุพันธกิจ และปรัชญาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการพิจารณาระบบเงินเดือน 3 แนวทางด้วยกัน คือ แนวทางที่ตายตัว โดยยึดประสบการณ์การทำงานเป็นหลักแนวทางที่พิจารณาจากผลการทำงานและไม่มีเกณฑ์ที่กำหนดแน่นอน เมื่อสถานศึกษาต้องเข้าไปแข่งขันกับระบบตลาดการศึกษาเสรี และ สถานศึกษาที่ไม่มีนโยบายด้านค่าตอบแทนที่ชัดเจน จะต้องสร้าง ความเข้าใจในกลุ่มครูเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องความไม่ยุติธรรมในการพิจารณาขึ้นเงินเดือน

ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีและแข็งแกร่ง ควรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ การกำหนดค่านิยมและการสื่อสารที่ชัดเจน ช่วยให้ผู้บุคลากรเข้าใจบทบาทของตนและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร ควรใช้กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสริมสร้างความสามัคคี ผู้นำต้องเป็นแบบอย่าง และกระตุ้นขวัญกำลังใจด้วยการชมเชยและให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีผลงานดี การติดตามและประเมินผล เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาและรักษาวัฒนธรรมองค์กรอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ เมธี ศรีโยธา (2565) การสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล คือ ผู้บริหารควรมีความเข้าใจ เรียนรู้ ตระหนัก มีการสนับสนุน ยอมรับกฎกติกา ร่วมส่งเสริมวัฒนธรรมให้เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษารวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจ มีความรักสามัคคีในกระบวนการทำงานร่วมกันในองค์กร อย่างมีความสุข

ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ การบริหารและติดตามผลกลยุทธ์ต้องอาศัยการนิเทศงานและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแนวทางดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน และใช้ระบบสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูลช่วยให้สามารถติดตามผลและปรับปรุงแผนกลยุทธ์ได้อย่างเป็นระบบ การส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการสะท้อนความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางพัฒนาจะช่วยให้เกิดการปรับกลยุทธ์ที่เหมาะสม การใช้แนวทางบริหารจัดการแบบ Agile ทำให้สามารถปรับแผนได้อย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ การให้คำแนะนำเชิงสร้างสรรค์ และเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงข้อเสนอแนะช่วยเสริมสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ เมธี ศรีโยธา (2565) การสร้าง

ระบบควบคุมและประเมินกลยุทธ์ คือ ผู้บริหารควรมีแนวทางในการ ติดตามและประเมินผล ทุก ๆ แผนงานที่ได้ปฏิบัติมีการประเมินที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถจับ ต้องได้ให้เห็น อย่างชัดเจน และนำหลักธรรมมาภิบาลมาใช้ในระบบการควบคุม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่มีความสนใจศึกษาในประเด็นดังกล่าวได้นำ ผลการวิจัยดังกล่าวไปต่อยอดทางวิชาการ ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อให้เกิด ประโยชน์ ดังนี้

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ด้านการสร้างวัฒนธรรม องค์กร โดย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการพัฒนาทักษะการบริหาร สร้างแรงจูงใจในการ ทำงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร เพื่อให้สามารถนำแนวคิดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ไปปรับใช้ในการบริหารองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน โดย ส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ใช้สื่อและ เทคโนโลยีที่เหมาะสม ติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ รวมถึงสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ควรใช้ผลจากการวิจัย เป็นสารสนเทศในการส่งเสริม พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัด โดยจัดทำหลักสูตร อบรมสัมมนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารของสถานศึกษาเพื่อจะได้นำ ความรู้ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ณัฏฐา เกียรติศิริกุล. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฏฐพงศ์ จริตงาม. (2565). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2*. นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ทศพล งามวุฒิชัย. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เมธี ศรีโยธา. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้*. ยะลา: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วิรินทร์รัตน์ เสือจอย. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทอง*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีระยุทธ ชาทะกาญจน์. (2556). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริพร เถลิ้มชุตติเดช. (2025). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 12(2), 253–262.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครศรีธรรมราช. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (อินเทอร์เนต)*. เรียกใช้เมื่อ 3 เมษายน 2567 จาก Available:https://drive.google.com/file/d/1 H8 -5 kVRK6 ya4 yzUSbM_- AgP611dHt17c/view.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พรักหวานกราฟฟิก.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

อธิพันธุ์ วิไลลักษณ์. (2557). *การบริหารคุณภาพงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านวัง ช่อย อำเภอฟากท่า จังหวัดนครสวรรค์*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

Beall, J. (2018). *Strategic Management of Private School: Recruitment, Compensation, Development, and Retention of Teachers and Appendices (Internet)*. Accessed when 2022, July 10 from <https://pdfs.semanticscholar.org/4c13/57d957c5593f1c843ec1c37d9e98844db255.pdf>.